

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ן עברסלב זיע"א

והיו לאחדים // האהדות העולה מתוך כתבי רבנו מוהר"ן זמנא הגר"א מוילנא זיע"א

כך שמעתי // דיבורי קודש שיטת מוהר"א מרבי לוי יצחק בנדר ז"ע

התנגדות הגר"א לחסידות

מאת: הרב פנחס כהן

היה למורת רוח אביו ר' שלמה שנסע לקוצק להחזירו ולא עלתה בידו ובא לרע"א אביו ושאלו אם בנו מדקדק בדיני גטיל"י, והשיבו הן וכן כל חומרות שאר הדינים ונחה על ידי זה דעת רע"א והניח גם דעת ר' שלמה שלא יחשוש, וגם כתוב בשם רע"א שאמר אמת שהחסידים שינו כמה דברים אבל המשנה אומרת אבות פ"ד מ"ב עבירה גוררת עבירה וכיון שלא ראינו את העבירה השניה מזה ראייה שגם 'עבירה' זו אינה עבירה אלא שזה דרך עבודתם (וכן ידוע בשם הגר"ח מבריסק זצ"ל שאמר כי המחלוקת שהיתה כבר איננה נוגעת בזה"ז כלל ועיקר).

ועיין בספרו תורת אמת וכן בחוט המשולש לט"ו באב דף ק"א ע"ב וז"ל ואגב אזכיר דבר בעתו מה טוב עיין תענית דף ל לא ותבין בשם כ"ק אא"ז הנשר הגדול הגאון הקדוש רשכבה"ג רבינו עקיבא איגר זצוקלה"ה זי"ע ועכ"ל אמר שאמר על המאמר הזה עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים, וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנא' ישעיה כה ט ואמר ביום ההוא הנה א-להינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו וגו' כי הנה בעולם הזה כל צדיק וצדיק עובד את השי"ת בדרך אחר לבדו לא כדרך הצדיק הזה דרך הצדיק הזה, אך לעתיד יתגלה כי כל אלה הדרכים דרך אחד הוא וכולם כאחד סובבים הולכים על קוטב מרכזי תכלית נקודה אחת וזהו עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים היינו אז יתגלה כי כל דרכי הצדיקים בעולם הזה היו בבחינת מחול כעגול סביב סביב שהכל אחד שתכלית מרכזי הנקודת אמת שביניהן וזהו והוא יושב ביניהם וכל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר הנה א-להינו זה קוינו לו היינו אף שבעולם הזה ה' נראה כמו שכל אחד הולך בדרך אחד לבדו בעבודתו ית"ש אז יראה כל אחד על דרך עבודתו כי הוא זה תכלית הנקודת האמת האמצעית אשר אליו פונים כל הדרכים אליו פונים כל הדרכים הטובים מכל צדיק וצדיק כי באמת הכל אחד ואין שום הפרש ביניהם ושפיר קאמר כל אחד ואחד על דרך עבודתו הנה 'זה' הוא לנקודת האמת כי הכל אמת והכל נכלל בתכלית האחדות בנקודת האמת נקודה האמצעית עד כאן ר"ל ד'זה' קאי

קודם שנכנס לעובי הקורה ללמוד ולבאר כפי קוצר השגתנו את עצם הדברים במה נחלקו רבותינו ביסודות התורה כפי המבואר בספריהם אשר השאירו לנו לנחלה, עד שנחלקו ישראל לשני מחנות כפי שהארכו לעיל, מהחובה להקדים הקדמה קצרה ביחס של רבותינו זצ"ל למחלוקת זו, שהיתה כידוע כנגד תורתו של בעל התניא' והיאך שביאר את חובת האמונה של אין עוד מלבדו כפשוטו (ואדרבה כפי שנראה בפנים המאמרים בארוכה הרי שדרכו של המוהר"ן היא הממוצעת ביניהם והוא הולך כדרכו של הגר"א בדברים האלו וזאת הוא אשר באנו לבאר ולהראות במאמרים שלפנינו).

מהראוי גם להקדים בדברים שכתב בנו של בעל הפרדס (שכתב לו הגר"א הסכמה לספרו כידוע) וז"ל הגר"א השיב למר"ן שיחיה שרצה לדבר על כת החסידים וגער בו שתוק והשיב לו הלוא אתם קנאתם וכו' והשיב לו ע"פ המפרשים שהקשו מ"ש חז"ל לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי עקם הכתוב ח' אותיות מן הבהמה אשר איננה טהורה, והקשו המפרשים הלוא מצינו כמה פעמים בתורה טמא הוא ותרצו היכא דאין ברירה לכתוב לדורות דינים שטמאים וכו' משא"כ היכא דלא דינא, אמרינן מוטב לעקם, וזהו תשובה נכונה להמו"ן הנ"ל שמתחילה היה כוונתו לשם שמים כידוע ולא היה לו ברירה עכ"ל.

וכן מובא ברע"א על ההתנגדות היום, כידוע בנו הגאון ר' ליב איגר נעשה אדמו"ר בלובלין וכתבו בספר 'משפחת איגר' מה שנעשה חסיד

1. וכמוא בספרו של הרב ישראל טייב הנקרא 'תשובות ישראל' וז"ל 'שמעתי מפי הרב ברוך פינס מפי הרב מפונבז' מפי החפץ חיים שאמר שהטעם שהתנגד הגר"א לחסידות ולכא"ו מה רע בכך ששותים י"ש והרי מברכים שהכל וכן מה רע בכך שהולכים לטקוה אלא סיבת ההתנגדות של הגר"א משום חסידות חב"ד שיש להם חסרון בעיקרי האמונה כן אמר הקדוש החפץ חיים. ועיין בספר 'הגאון' בשם הגר"ח קנייבסקי שליט"א שאין עיקר המחלוקת מה שחושבים פשוטי העם. ובאמת כדברים האלו ספורש באיגרתו המפורסמת של התניא. וזהו שכתב בעני"ת (אנה"ק אדמו"ר הוקן ומהדרת תש"ב) אגרת נ"ב ז"ל לפי הנשמע במדינותינו מתלמידיו, אשר זאת היא תפיסת הגאון החסיד על ספר לקוטי אמרים ודומיו, אשר מפורש בהם פ"ל מטלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה כפשוטו טמא, ובעיני כבודו אפיקורסות גמורה לאמר שהוא ית' נמצא טמא בדברים שפלים ותחתונים טמא. ולפי מכתב מעלתם, על זה נשרף ספר הידוע ובפירושו מאמרים הנוכחים יש להם דרך נסתרה ונפלאה, ומלא כל הארץ כבודו היינו השגחה וכו' עכ"ל.

מאת: הרב דן כהן

אמר רבי לוי יצחק, כי יען שהרצון הוא דבר רוחני מאוד, על כן אי אפשר שיהיה לו קיום, כי אם כשמוקרה גם במעשים, כי אז המעשים הטובים: תורה מצוות ותפלה וכו', הם כלים לרצון שלא יתבטל ממנו, ודברי פי חכם חן. (אשר נבחר, ח"כ, ט, ג, סא, ש' תשל"ט)

אודות שאלתך, האם רבנו הכיר את זקנתו א"ל. שמעתי מרבי לוי יצחק, שכן הכירה, ואחר כך, אחר שהתחתן רבנו - הסתלקה. על כן לבתו הראשונה נתן שם אחיה, כידוע שבתו הבכירה של רבנו נקראה א"ל. (שם, ח"כ, ט, ג, סא, ש' תשל"ט)

אודות הספר וכו', לא קדאי ללמד בו, כי הוא מלא חקירות וקשיות וכו'. רבנו הקפיד על זה מאד מאד.

שמעתי כמה פעמים מרבי לוי יצחק שהיה אומר: "כשבאים לשאל אותי, האם קדאי ללמד בספר זה או זה וכו'", אני עונה: "לומר לך לא ללמד באיזה ספר איני יכל אבל זאת כן אוכל לומר לך כמה כן צריכים להתחזק ויכולים ללמד: תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ספרי הזהר והתקונים, ספרי רבנו וכל הסדרים, ובהם לבד אתה יכול לבלות כל ימי חייך בטוב ובנעימים.

(שם, ח"י, ט, א, רכא, ש' תשל"ד)

שמעתי כמה פעמים מרבי לוי יצחק, בזה הלשון: "בברסלב אי אפשר להחזיק מעמד, כי אם על ידי שישתק ולא יענה למחרפו". מה אומר לך, כמה ביונות ושפיכות דמים אני מקבל מבני אדם בהצנע, אשר אי אפשר לך לתאר.

תצית אותי, שתק, שתק! ושתק, ושתק! ואז יצייח אותך ה' יתברך. אל תסתכל על עצי הפנים, כך מתנהג דבר רבנו, שביראים ובכשרים האמתיים סולזלים". ואמר דברים אלו בלשון רכה ונעימה כזו, אשר אין לתאר ולספר כלל. (שם, ח"י, ט, ב, תרלה, ש' תשל"ח)

הנחל נבע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו, אשר אמר על עצמו (ת"י מוה"ו, ו, סימן שלב): "אני נהר המטהר מכל הכתמים".

ואמר רבי לוי יצחק: "כמו שהאדם רוצה להטבל את עצמו בנהר, צריך קדם להפשיט את מלבושיו לגמרי, כי בלא זה לא עלתה לו הטבילה משום חציצה, כמו כן מי שרוצה להטביל את עצמו בזה הנהר המטהר מכל הכתמים, צריך להפשיט ממנו את כל התקנות והשטויות וההבל שנדבק בו עד עכשו, כי אם לא, אזי לא יקבל טרפנו כלום, ודברי פי חכם חן.

(שם, ח"י, ט, ב, תקע, ש' תשל"ח)

עלון 'המקורבים'
העלון יוצא לאור בס"ד ע"י ארגון 'המקורבים' (ארגון אחר מהארגון הפלא 'הקבוצה' ששי"י הרבי"ם גלינסקי)
ליצירת קשה, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי הפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 0732757000 או לפל': 054-848-73-17 או דרך קו E0773140331@GMAIL.COM
ניתן לתרום דרך ממשורי 'קהילות' בכל רחבי הארץ (בניפוש: העולם היהודי). וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. (יש לעדכן אתנו על התרומה) תזכרו למצוות!

להצלחת יוסף שלום בן מרים גי"ו
שיעלה ויתעלה ברוחניות ויעשה חיל בעבודת ה'!

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

מאת: הרב אריה גלינסקי

מעלתו של אברהם אבינו

הנה עד אברהם אבינו היו כמה צדיקים שעבדו את הש"ת באמת, כמו שם ועבר, מתושלח, חנוך, אבל אעפ"כ אברהם אבינו זכה למעלה מיוחדת, כי אברהם לא רק עבד את הש"ת לבד, אלא גילה אלוקותו יתברך וקירב את כולם לעבודתו יתברך, וכמבואר בפסוקים שמעלתו היא כי הוא המשיך את דרך ה' לבניו וביתו אחריו, וכן מבואר בפסוקים שבכל מקום שהיה, היה מקריא את שם ה', וכן מבואר בגמ' שגם ע"י ההכנסת אורחים שלו היה מקרב אנשים להש"ת ע"י שאמר להם שלא אכלו משלו רק משל מי שאמר והיה העולם.

כי אברהם אבינו גילה סוד ההתפארות שיש להש"ת, שלא רק שהש"ת הוא האמת ורק אותו צריך לעבוד, אלא שיש סוד של התפארות שעולה מהעוה"ז דייקא, וע"כ עסק

כל כך לקרב אחרים לעבודתו יתברך, כי ע"ז הוא עיקר ההתפארות, כפי שכותב מוהר"ת (ליקוטי הלכות, ברכת המזון, הלכה ד אות יא): "כי עקר ההתפארות והשעשועים של ה' יתברך הוא על ידי חדושים דיקא. דהיגו כשעולה התפארות חדש למעלה. דהיגו כשמתקרב הרחוק לה' יתברך וכמבאר בהתורה הנ"ל. שעקר ההתפארות הוא כשאחד מישראל נתקרב לה' יתברך ונתוסף עוד אחד מישראל שרוצה לעבדו יתברך. אזי הוא עקר ההתפארות של ה' יתברך. וכן מובן ומבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שכל ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישאל אינו עולה כלל כנגד ההתפארות החדש שעולה למעלה כשמתקרב אחד מחדש אליו יתברך ורוצה לעבדו בבחינת 'כד אתי יתרו וכו'. דין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא' שעקר גדלתו והתפארותו יתברך הוא כשמתקרבים הרחוקים

לה' יתברך. כי ההתפארות הוא בחינת לבושים בחינת ה' מלך גאות לבש וכו'. כי רבי יוחנן קרי למאני מכבודותא. ועקר חשיבות הלבושים הוא כשזוכין לעשות בחינת לבושים חדשים לה' יתברך שזה עקר כבודו והתפארותו כי אין המלך מתפאר בלבושי מלכות שיש לו מכבה. אפלו אם הם יקרים מאד כמו שמתפאר בלבוש חדש וגון חדש שעולה למעלה על ידי שנתקרב הרחוק לה' יתברך שזה עקר שעשועיו והתפארותו וכבודו וגדלו. כי תענוג תמיד אינו תענוג. ועל כן עקר תענוגיו ושעשועיו והתפארותו יתברך הוא על ידי חדושים דיקא. ועל כן איתא בזהר הקדוש ולבושא דאיהו לביש ביומא דא לא לביש ליומא אחרא. ולבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא וכו', ועל פי זה מובן היטב מה שאברהם אבינו עסק בעסק גדול לקרב אחרים לעבודתו יתברך, וזה היה עיקר מעלתו.

עבודת היום // פנינים על עבודת היום לאור תורה זו

עסק התורה

ואחר כך צריך לעסוק בתורה שהיא עיקר החכמה דקדושה, וע"י התורה יכולים לטעום טעם ארץ ישראל שהיא בחי' החכמה דקדושה כמובן במאמר, ובפרט מי שזוכה לדור בארץ ישראל ששם הוא המקום המסוגל לשלימות בלימוד התורה וכמו שאמרו 'אין תורה כתורת ארץ ישראל'.

ואף מי שאינו יכול לעסוק בתורה כל היום עליו לקבוע עכ"פ עיתים לתורה שע"ז יש לו שייכות לבחי' החכמה דקדושה שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל, וע"ז יוכל לעסוק במשא ומתן באמונה כי גם בעת המשא ומתן יכולים לזכות לבחי' חיבור התורה (וכמבואר בליקוטי

מוהר"ן ס' לה וס' רפ ועוד), אבל זה רק ע"י שיש זמן שבו זוכים להיות דבוק בתורה בפועל, וכמובן מזה מספה"ק.

אהבת ישראל

והעיקר לחיות תמיד עם אור ההתפארות, הן על עצמו, והן על כל ישראל, שע"ז יכולים לזכות לאהוב כל אחד ואחד מישראל באמת, ע"י שיוזע עוצם ההתפארות שיש מכל אחד ואחד מישראל, ואדרבא דייקא מריבוי הגוונים ומהיחודיות של כל אחד, נשלמת ההתפארות יותר ויותר, 'כי עקר ההתפארות על ידי הגוין על ידי שישאל כלולין מגוין סגיאין כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר וכלליות הגוין של ישראל היו מתגלין

באבני החשן והאפוד שכל אבן היה לו גוון מיוחד כפי שבטו שהיה כתוב עליו היגו כפי הגוון וההתפארות שה' יתברך מקבל מזה השבט כי כל שבט ושבט יש לו גוון מיוחד וכל אלו הגוין היו באבני החשן והאפוד אדם לראובן. פטדה לשמעון וכו'. ואלו הגוין היו מצירין בדגלים כמו שאמרו רבותינו זכרוננו לברכה. שגאלו הדגלים היו הולכין ישראל במלחמת מצוה לכבש ארץ ישראל שזה היה עקר מלחמת ישראל כי עקר כבישת ארץ ישראל הוא על ידי התגלות ההתפארות שהוא בחינת כלליות הגוין של אבני החשן שהיו מצירין בדגלים שעל ידי זה נעשה קדשת ארץ ישראל ונתגלה הטעם של ארץ ישראל (ליקוטי הלכות, שם, אות י).

המשך בעמוד 3

והיו לאחדים - המשך

על עבודתו לאלוקינו ולא על אלוקינו ממש ואף שחבירו עבדו באופן אחר מ"מ כל צדיק שעבד לאלוקינו לפי דעתו על פי התורה אומר על עבודתו 'זה' שנחשב לאמת ונרצה להש"ת וכו' עיי"ש.

וכן ידוע מד' ישראל סלנטר ז"ל שגם בחז"ל מצינו שנחלקו לא רק לדינא אלא גם על אופן העבודה וכדמוכח מתענית ד' כה 'אלא שזה עובר על מדותיו וזה אינו עובר על מדותיו' דר"ל שזה מדתו ושיטתו, וכן מוכח מברכות לב שחסידים הראשונים היו מתפללין תשע שעות ביום ואילו ר' שמעון בר יוחי וחבריו לא היו מתפללים כלל (ושבת ד' יא) וכנהג מחלוקת לרוב.

מ"מ צריך שלא יהא איסור בדבר ולא על כל דבר נאמר 'זה', ורע"א דיבר על חסידות של קוצק וענפיו שנכדו נעשה לחסיד מהם ועל כן אין סתירה להג"א שהתנגד לחסידות מאד, ורע"א החשיב את הג"א במאד כי אז היה בהתחלתו והיה בה כמה דברים שהיה צריך

לחלוק עליהם גם פחדו מכל דבר חדש ועוד שכבר כתבו שהתנגדות גופא הועיל להעמיד הדבר על מעמדו האמת² ועוד שהרה"ק מקוצק וחבריו שינו דברים מפני טענות הג"א.

2. וכפי שכתב התורה תמימה (בספרו מקור ברוך ח"ג דף תרי"ט) על מפגש שנערך בין אביו בעל ערוך השולחן עם האדמו"ר מליובוביץ בימים ההם והודה לו האדמו"ר כי לולא המחלוקת היה באמת יסוד ומקום לדאוג ולחוש כי השיטה החדשה שסללו לנו אבותינו תוליד אותנו לאט לאט הלאה מעבר הגבול הנועד להסוורה התורנית והציווית כי ע"פ כח ההתלהבות הרוטטות הנפש סוף סוף תהיה התורה התלמודית נכזיית מן להט אש הקבלה, וזאת התורה הנסתרית תמעת רוח הדמות של התורה הנגלית עכ"ל כלומר אף הוא הודה שפעולת המתנגדים פעלה לסובה להכחות את הנקודות החריפות מהתנועה החדשה.

ועיין בקובץ ישורון כרך כ"ג מה שהביאו מר' רפאל הכהן שהיה תלמידו חביבו של הג"א והיה גם שייך בסתר לבנו נוטה לדרכי החסידים ונסע להקביל פני המגיד מטעוריש וכו' עיי"ש כל המעשה וכשכא לפני הג"א (בשנת תקפ"ז) דיבר עמו קשות והוכיח לו כי כוונת המצות אינן לעכב מהא דא"ל ר"ג לדרו עבדיה בפסוקא קטא צערן וכו' (ברכות יג) והאריך עמו בדברים עד שבסוף אמר לו הג"א מה אעשה והם אינם יודעים כנגלה ואתם בנסתה, והפסיקו לדבר בדבר הזה, וזה טובב כנגד מה שהאריך הנפה"ח בפרקים שבת שער ג' לשער ד' לבאר כי טהרת הלב מצוות אינו אלא למצוה ולא לעיכובא ואין זה העיקר.

ועיין בספרו של האדמו"ר האמצעי (בנו של בעל התניא ובספר אגרות קדש שהביא מכתבו שמתאר היאך בקיץ שנת תקפ"ה היה אצל הגאון רע"א (עיי"ש שמתאר באריכות את פשטותו וענוותנותו ואת העניות שראה אצלו) ובתוך הדברים כותב כי 'ביקש לספר לו מהות האמו"ר ז"ל ואמר ששמע ממנו ושאל מהנעשה במדינתנו וסיפרתי לו קצת מפירוד ושנאת חנם בין מתנגדים לחסידים ע"פ קבלת מהגאון מוילנא וכפה"ג מעכ"ת דורש טוב לכל עמו בשוה, והרים ידו ואמר ח"ו כל ישראל וכו' ושקר העידו שכתב איזה כתב על חסידים כי אדרבה וכו' וגם בקשתיו שיכתוב לאמשטקדם אודות אנ"ש דחברון והבטיח, ונתתי לו שני חלקים משו"ע אמו"ר ז"ל וגם התניא שלו וספרים שלי וקבל בכי טוב ונפטרתי ממנו בשלם ובכבוד גדול.

ויש עוד להאריך בציטוטים רבים בעניינים האלו מעוד ספרים רבים (ויודעים גם דברי החפץ חיים בזה כפי שהעיד בנו ועוד) אך די בזה לע"ע. ■

האור והחושך

היום מורכב מנתיבים חלקים – היום והלילה. איזה מהם חשוב יותר? מסתבר שה'יום' שהרי אז מניחים טלית ותפילין, ומתפללים רוב התפילות, והזמן שרוב העולם עוסקים בתורה, ואז הוא בעצם הזמן שהעולם 'חי' ומתנהל. 'הלילה' נועד לכאורה רק לשינה ומנוחה, כדי שיהיה כח ב'יום' – שהוא העיקר – לעשות את מה שצריך.

מאת: הרב ישראל מאיר גלינסקי

כל אחד מעדיף ומייחל לזמנים של גאולה. זמנים פנים שהצלחה מאירה לו פנים, בגשמיות ורוחניות. אף אחד לא אוהב זמנים של גלות, של חוסר מצב רוח, ניסיונות והתמודדות.

אך מסתבה, שמה שמביא לנו את הגאולה – היא דווקא הגלות. הזמנים של ההתמודדות הם אלו שמולידות עבורנו את הזמנים של האושר והשמחה.

כללו של דבר: 'יתרון האור' – אומר שלמה המלך – דווקא 'מן החושך', כי החושך תמיד קודם לאור, ואין דרך להגיע אל האור מבלי לעבור תחילה את החושך, ולצלוח אותו מתוך ידיעה כי הוא הדרך אל האור.

משל למה הדבר דומה: יש מטוס גדול, נאה ויפה, עם הרבה מחלקות וסוגי מקומות. נחמד מאד לשבת שם וליהנות מכל המטעמים שמגישים שם. אבל אם לא תא הטייס, שנראה כזה חשוך ומוזנח ומלא כפתורים – המטוס לא יכול לנסוע!...

אלו שעושים את סדר הלילה, יכולים כל ישראל להניח טלית ותפילין ביום!

השנה מורכבת משני חלקים – החורף והקיץ. מי מהם חשוב יותר?

'בקיץ' אמנם רואים את פריחת הפרחים, ויופי הפירות, וכל התחדשות העולם. אבל כל זה רק בזכות ימי החורף – שאז אמנם הכל היה קר גשום וריק, אבל אז נעשתה החרישה והזריעה וההשקיה וכל שאר הפעולות, שעל ידם גדלים הפירות בקיץ.

כך לגבי סדר היום, הלילה הוא הזמן של החרישה והזריעה, שעל ידי זה צומחים הפירות ביום. וכפי שטורחים להשקיע בסדר הלילה, ולקיים 'הזורעים בדמעה' – כך זוכים לקצור פירות ביום, ולקיים 'ברינה יקצורו'.

העולם בכלל, וחייו של האדם בפרט – מורכבים מזמנים של גלות וזמנים של גאולה.

אנחנו הרבה יותר 'אוהבים' את היום מאשר את הלילה. ביום השמש מאירה וזורחת, רואים פרחים, ציפורים, אנשים. ובכלל, הרבה יותר נחמד להסתובב בעולם. לעומת זאת בלילה הכל חשוך ומפחיד, ולא רואים כמעט כלום.

אך למרבה הפלא. החלק החשוב יותר הוא דווקא הלילה!

בדברי חז"ל (עירובין סה), ובדברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה, פ"ג ה"ג) מבואר – שעיקר הזמן לזכות בחכמת התורה הוא בלילה. ובדברי הזהר הקדוש (כמעט בכל פרשה) מבואר שעיקר הזמן להתקרב להשם יתברך, ולזכות לכוונות הקדושה, ולכל ההשפעות הטובות בגשמיות ורוחניות – הוא בלילה.

בדברי האריז"ל מבואר עוד יותר, שכל היכולת שלנו להניח טלית ותפילין ביום, ולהתפלל תפילת שחרית – הוא רק על ידי שעושים את סדר הלילה. ומוהר"ג מבאר (הלכות השכמת הבוקר) שעל ידי

מיטיבי לכת - המשך

חבורות ללימוד ליקוטי מוהר"ן

מתארגנים ללימוד פעם בשבוע בחבורות ברחבי הארץ בשלב ראשון יוקמו חבורות בירושלים בני ברק וכרמיאל, וכפי הביקוש בעז"ה יפתחו בעוד ערים לפרטים: 053.314.89.81 אברהם לוי

תורה לישראל? מפני שהן עזין (ביצה כה) על ידי זה על ישראל גאנות. דהינן גאות והתפארות. כי זה עקר התפארותו יתברך. וכמו שכתוב, כי תפארת עזמו אתה, כי עקר ההתפארות הוא העזות והעקשנות.

'וזה בחינת אשירה לה' כי גאה גאה וכו', וזה בחינת גאנותו והתפארותו יתברך. וזה ההתפארות נמשך על ידי העזות והעקשנות של ישראל שעל ידי זה הם מכניעים ומפילין את הס"ם [הסמך מס] וחילותיו שמתגברין על כל אחד מישראל בכל יום שאי אפשר להפילם ולנצחם כי אם על ידי עקשנות ועזות גדול מאד. וזהו עקר התפארותו וגאנותו יתברך כנ"ל. וזהו סוס ורכבו רמה בים. 'סוס ורכבו' הם בחינת סמך מס ונוקבין והתאוות והמניעות וההורים ומחשבות זרות שמתגברין על כל אחד בכל יום שזוכין להפילם ולהכניעם בבחינת סוס ורכבו רמה בים. על ידי העזות והעקשנות של ישראל וזהו עזי וזמרת -ה- ויהי לי לישועה. שעקר הישועה ועקר הכניעת הסמך אחר הוא על ידי העזות והעקשנות דקדשה שהוא בחינת עזי וזמרת -ה- וכו'. וזהו עקר התפארותו יתברך בחינת כי גאה גאה כנ"ל. וזה, זה א-לי ואגוהו אלקי אבי וארמנהו, הינו גוי והתרוטמות שהוא בחינת התפארות שמתפאר ה' יתברך על ידי העזות והעקשנות של ישראל כנ"ל (ליקוטי הלכות, שם, אות יב).

בעבודת ה', אף על פי כן בודאי יש מניעות כאלה שאי אפשר לאדם לשגרם. למשל וכו' על כן עקר העקשנות הוא רק ברצון שאיך שהוא על כל פנים לא יחליש את הרצון. ואפילו אם מונעים אותו באפלים ורבות מניעות שנגדמו לו שאי אפשר לשגרם בשום אופן, אף על פי כן הוא יעשה את שלו וירצה בכל פעם ברצון חזק יותר, כי החשק והרצון צריך שיהיה כפי המניעה, כמבאר בהתורה ויהי נא פי שנים (בסימן סו) (ליקוטי הלכות, שם, אות כ).

'ומי שהתחיל מעט בעבודת ה' יודע זאת שאי אפשר להיות איש ישראל באמת כי אם על ידי עקשנות גדול, כי הרבה הרפתקאות ועליות וירידות צריכין לעבר על כל אחד ואחד בלי שעור. ואם לא יהיה עקשן גדול לבלי להניח על ידי זה מעט עבודתו שהתחיל, אי אפשר לו שישאר על עמדו, וכו', וזה עקר ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישראל, כי ה' יתברך מתפאר מאד בהעזות והעקשנות של איש הישראלי שמפילין אותו בכל פעם. והוא מתחזק בכל עת והוא עקשן גדול. ואינו מניח להפיל עצמו בשום אופן. וזה עקר התפארותו יתברך בבחינת תנו עז לאלקים על ישראל גאנותו. 'עז' זה בחינת עזות ועקשנות של ישראל שהם עזים וחזקים בעבודתו שעל ידי זה עקר קבלת התורה שהוא כלל ההתפארות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מפני מה נתנה

קדושה

וע"ז יכולים להינצל מכל הניסיונות, ובפרט בענייני קדושה שבזה מתרבים הניסיונות מאוד מאוד, ועיקר העצה להתגבר בזה הוא ע"י שיוודע האדם וחי את ההתפארות שיש למעלה מכל נקודה ונקודה שזוכה להתגבר ולנתק עצמו מהרע ואפילו כחוט השערה.

יותר מזה שאפילו אם נופל האדם מאוד, אעפ"כ על האדם לידע שעיקר ההתפארות היא מהרצון דקדושה, כשאינו מאבד את הרצון ואינו מתייאש, רק ממשיך לרצות ולהשתוקק להתקרב להשי"ת למרות כל מה שעובר עליו, ע"ז עולה התפארות נפלאה ונוראה מאוד מאוד 'כי באמת עקר ההתפארות הוא רק מה שה' יתברך מתפאר עם הרצון והחשק והכסופין דקדושה של כל אחד מישראל. מה שכל אחד מישראל לבו בוער תמיד ברצון חזק לזכות לעבודת ה' באמת. וזה עקר התפארותו יתברך שמו, כי העבודה בעצמה אינה יקרה כל כך, כי הכל מאתו יתברך, כמו שכתוב, מי הקדימני ואשלים וכו'. ואי אפשר לנו לעשות שום דבר שבקדושה ולא להנצל משום עברה כי אם על ידי ישועתו יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בכל יום יצרו של אדם מתגבר ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו. ועל כן עקר ההתפארות הוא רק בהרצון מה שכל אחד מישראל רוצה ברצון חזק לעבדו יתברך וכפי התגברות הרצון שמתגבר כל אחד לכסף לה' יתברך ברצון חזק, כמו כן זוכה לעבודת ה' וכמו כן ה' יתברך מתפאר עמו, כי עקר ההתפארות הוא העזות והעקשנות של ישראל מה שאיש הישראלי הוא עקשן גדול בעבודת ה' שזהו עקר התפארותו יתברך כנ"ל. ועקר העקשנות הוא ברצון, שזהו עקר ההתגברות על המונעים לזכות לפעל מה שהוא רוצה בעבודת ה', כי אפילו אם יהיה עקשן גדול ביותר

מעמדו של רבינו נחמן מברסלב בעיני גדולי דורו וגדולי הדורות הבאים

מאת: הרב חיים סילבר

[המשך משבוע שעבר]

גם על בעל הקהלות יעקב ישנם עדויות רבות שעסק בליקוטי מוהר"ן, וסיפר לרבי נתן צבי קעניג ז"ל (ראש כולל ברסלב בבני ברק) שספר זה מחזק אותו רבות ביראת שמים אף שהרבה דברים אינו מבין. וכן התפלל רבות בליקוטי תפילות של רבי נתן, ורבי אליהו ברוך פינקל ז"ל סיפר שראהו פעם ורקד סביב השולחן עם הליקוטי תפילות. ובבית הגר"ח קניבסקי שליט"א יש ספר ליקוטי מוהר"ן עם הערות של הסטייפלער. וכן סיפר נכד הגר"ח ששאל אותו על כך והשיב לו שהסטייפלער למד ליקוטי מוהר"ן ושאר ספרי חסידות.

והמשיגה רבי אליהו לופיאן זצ"ל נשאל (על ידי הר"ר צבי יוסף ואסילסקי) על ספרי ברסלב, וענה: 'הן אלו ספרי המוסר האמיתיים'. והרב דסלר זצ"ל הביא בשיחותיו שנדפסו בחמשת כרכי 'מכתב מאליהו' כמה פעמים מספרי ברסלב, הן מליקוטי מוהר"ן והן משיחות הר"ן, וניכר שאין זו ידיעה אחת ששמע עליה, אלא שהיתה לו שליטה בספרים, והוא מתייחס אליהם כדבר ידוע, כלשונו 'כבר העיד מוהר"ן, ואף מוסיף ביאורים לדבריו העמוקים'. וכן סיפר חתנו הג"ר יהושע גלדצהאלר בספרו קדשי יהושע חלק ה' (מאמר אחרית דבר) שחמיו למד היטב בספרי מוהר"ן, ואמר שהם עמוקים מאד וצריך להיות 'מבין' עליהם והגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א סיפר באירוסין של נכדו עם משפחת גלינסקי (ניסן תשע"ח באולמי זויצל שהוא נסע עם הרב דסלר נסיעה ארוכה באניה, ושני הספרים היחידים שהיו עמו אז הם ספר עץ חיים וספר ליקוטי מוהר"ן, ואמר לו אז הרבה חידושים בליקוטי מוהר"ן.

והמשיגה הרב וולבה זצ"ל כתב בספרו עלי שור ברשימת הספרים המומלצים לכל אחד, ללמוד בספר 'משיבת נפש' בזמן שצריך חיזוק.

1. בחלק ד עמוד 227.
2. ראה חלק ב עמוד 172, חלק ג עמוד 177, חלק ד עמודים 23, 184, 226-7.

אך במהדורות המאוחרות השמיטו זאת המו"ל משום מה.

והג"ר יחזקאל סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון בספרו 'דליות יחזקאל' חלק ד' בסופו, הביא רשימה ארוכה של ציטוטים מכתבי רבי נתן תחת הכותרת 'דברים נבחרים מכתבי מוה"ר רבי נתן'.

וכן ידוע שבישיבת נוברהדוק עסקו הרבה בספרי ברסלב, ולקחו משם הרבה יסודות. בין היתר, השיר המפורסם שהושר בנוברהדוק 'כל העולם כולו גשר צר מאד והעיקר לא לפחד כלל', לקוח מליקוטי מוהר"ן (תניינא, מח). וגם על רבי ירוחם ממיר יש עדות מפי תלמידו שעסק בספרי ברסלב ואמר שספרי ברסלב הם אש ממש (מובא בספר 'שבחו של צדיק').

ויש עוד עובדות רבות הידועות למי שרוצה לדעת, שמצביעות על הערכה רבה ועמוקה שרוחשים רבים מאנשי הדעת והמוסר מבין גדולי ליטא למוהר"ן ותורתו.

עוד בנושא טעם להביא כאן התייחסות מגדולי דורנו לאישיותו ותורתו של מוהר"ן, שזכינו לה בעקבות אחד מבני דורנו, חכם בעיניו, שגילה דברים שאינם מובנים לו בספרי מוהר"ן, והוציא חוברת ובה ביטויים חמורים מאד כנגד מוהר"ן, וניסה בגודל 'חכמתו' לבטל אותו ואת שיטתו. בעקבות זאת יצאו מכתבים חריפים ביותר מכל גדולי הדור, שיצאו חוצץ כנגד מגמה פסולה זו, ובפסק דין של הבד"ץ מתאריך ט"ז אלול תשס"ז נכתב: 'הביאו לפנינו קונטרסים המלאים בדברי הבל וגנאי נגד הקדוש רבי נחמן מברסלב זצוק"ל, ואסור להסתכל בדברים כאלו וכל שכן להחזיקם בבית, שהם כספרי מינות ואפיקורסות, ועל פסק זה חתמו כל חברי הבד"ץ, ואישרו אותו הגרי"ש אלישיב זצ"ל, הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, הגר"ש ואזנר זצ"ל, ויבלח"ט הגר"ח קניבסקי שליט"א.

והג"ר מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל כתב למחבר אותו קונטרס: 'אחרי שהגיע לאוזני

דברי בלע רח"ל על קדושי עליון זצל"ה, הנני בא להזהיר בכח התורה ודעת תורה ובשם כל תלמיד, שיחזור בתשובה שלימה, ובקשה בתפילה מגאונים נוחי נפש ז"ל, שח"ו לא ייפגע הוא והמתלווים אליו. בצער גדול על נפשך אני חותם'.

והג"ר עובדיה יוסף זצ"ל כתב בתאריך ט' אדר תשס"ח בענין זה:

'באתי בשורות אלו בדבר הפרסומים אודות רבינו נחמן מברסלב זצ"ל, אשר בתורתו עוסקים ומתחזקים אלפי רבבות ישראל די בכל אתר ואתר, וזכה להציל רבים מעוון, וכבר הרחיבו גדולי ישראל בדורות הקודמים בדבר גדולתו בתורה ובחסידות וכו'. על כן אני פונה בקריאה של חיבה אל אחינו בית ישראל המנסים להמעיט מגדולתו של מוהר"ן ואומר להם: אל נא אחי תרעו, לא זו דרכה של תורה!'

והג"ר יצחק טוביה וויס שליט"א כתב:

'הריני מעיד על מורי ורבי הצדיק גאון המוסר מיחידי סגולה שבדור, הרב ר' אליהו אליעזר דסלר זצ"ל, מייסד ומנהיג כולל הרבנים בגייטסהד ואח"כ משגיח בישיבת פוניבז', שהביא בשיחותיו הרבה פעמים דברים עמוקים מספרי הר"ן מברסלב, והמה גם בכתובים בדפים שהודפסו בשעת אמירתם בכל שבוע, וגם בספריו 'מכתב מאליהו'. הגה"צ הנ"ל היה נכד הצדיק המפורסם ר' ישראל סלנטר והגה"צ ר' שמחה זיסל זיו מצדיקי ליטא, והביא המון פעמים דברי תורה ומוסר מגדולי החסידות, כמו של בעל התניא ושפת אמת וצדקת הצדיק ורבי מענדל מוויטפסק, וגם רבי נחמן מברסלב'.

ולמדנו מדברי גדולי דורנו שפשוט וברור להם שההתייחסות הראויה למוהר"ן זצ"ל היא כאל אחד מקדושי עליון שבדורות קודמים, ודיבור בגנותו ח"ו הוא פגיעה בקדושת התורה. [המשך בעלון הבא בס"ד]

מתוך החוברת 'מוהר"ן מברסלב - הייז משנתו ותורתו'. ניתן לקבל במערכת

מעוניין לסייע בהדפסת העלון? התרומה שלך חשובה!
ניתן לתרום דרך אתר ומכשירי 'קהילות' בקופת 'העולם היהודי', או דרך קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09.
(יש לעדכן אתגנו על התרומה) לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!
חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבוצה' ב-20 ש' לחודש. לברורים: 054-848-73-17

עלון הקבוצה (יו"ל ע"י ארגון 'הקבוצה') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידורים למקורבים! נפתח מאגר שידורים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבוצה', המיועד לבני הישיבות שהתקברו לרביה"ק ומתפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת תוסף: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

מפיצי העלון ברחבי הארץ
בני ברק: אריה: 054-848-73-17 ירושלים: 052-716-25-82
דרושים מפיצים בכל רחבי הארץ! נא צרו קשר במייל או בפל': 054-848-73-17

ניתן לקבל מידע כללי ומקיף בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com
בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

המקורבים
077-31-40-331
151-86-130-166
שמעו ותחי נפשכם!

אמר רבינו הקדוש:
"רצייתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם, כאנשי ליטא!"
(שיח שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד)